

FORDÍTÓ ELŐSZAVA

A Kis próféták könyveinek sorában különleges helyet foglal el Abdiás és Jónás könyve. Mondanivalójuk nem közvetlenül Izraelhez szól, hanem idegen, pogány népekhez, és másodlagosan jelent vigasztalást, illetve tanulságot a választott nép számára.

Abdiás egyetlen fejezetből álló könyve tartalom és műfaj tekintetében az ún. idegen népek elleni próféciák sorába tartozik, és Edóm népe végveszedelmét hirdeti meg. Edóm a választott nép testvérnépének számított, azon a réven, hogy Izrael Jákobot, Edóm pedig Ézsaut tartotta Ősatyjának. Egyébként azonban Edóm népe „rossz testvér” volt, sokat háborúskodott a szomszédos Izraellel, és e rossz szomszédság átka akkor vált a legsúlyosabbá, amikor a babiloni háborúk idején Edóm seregei is részt vettek Júda és Jeruzsálem megszállásában. Főként ez utóbbira gondolva hirdeti Abdiás az edómiaknak az ítéletet, ezzel együtt pedig Izraelnek a vigasztalást és a megmaradás reménységét.

Jónás könyve viszont a pogányoknak a fenyegető ítéleten túl a megtérés és a megkegyelmezés lehetőségét hirdeti. Ninivébe, az Asszír Birodalom fővárosába szolt a próféta küldetése, amely elől azonban ő ki akart térni. Majd amikor kénytelen volt engedelmessé válni, akkor meg visszás érzéssel vette tudomásul prófétálása „sikerét”, a niniveiek megtérését, s azzal együtt saját személyes „sérelmét”, ti. az általa megjövendölt isteni ítélet elmaradását. Kálvin nagyszerűen elemzi Jónás váltakozó lelkiállapotát, emberi botladozásait, szembeállítva vele Istennek minden emberi értelmet felülhaladó irgalmát.

Kálvin egyébként úgy tekinti Jónás könyvét, mint amelyben maga a próféta írta meg hitelesen és őszintén a vele történeteket. A magyarázat során is úgy értékeli a leírtakat, mint amelyek szinte naplószerűen rögzítik az eseményeket. Irigylésre méltó itt az a gyermeki „naivitás”, amellyel Kálvin elfogadja a Jónással történt csodadolgokat, amilyen volt a cet-hal-történet, vagy a „csodabokor” epizódja. Őt nem kísérti meg sem a pusztá tagadás, sem a racionális magyarázgatás szándéka. Számára a csoda Isten cselekvésének és tanításának egy különleges eszköze.

Kálvin magyarázatai szabad előadásban hangzottak el, s a leírók igyekeztek minden szavát rögzíteni. Ennek következtében a magyarázatok meglehetősen hosszadalmasak, az ismétlések is gyakoriak. Ez indokoltá teszi a fordításban az eredeti szövegnek esetenkénti rövidítését.

E fordítás - a megelőző könyvekhez hasonlóan - az eredeti latin szöveg alapján készült: J. Calvini Opera omnia, Brunsvigae 1890. Opera exegetica et homiletica. Vol. XXI. Sp. 177-288. - Segítségül és ellenőrzésül szolgált itt is a holland fordítás, W. de Graaf munkája: De kleine propheten II. 350-381., III. 1-111. old.

Szerkesztette és fordította:

Dr Tóth Kálmán